هەڵوەرینی ئەرکەکان و هێزەکانی ڕەوت؛ بڕیارێکی گرنگ بۆ ئاسایشی ناوچەکە

ئەندامانی ئەنجوومەنی ڕەت دەکەنەوە کە ئەم بڕیارە بەبێ ئامادەبوونی زۆرینەی تەواو ئەنجام دراوە

بڕیاری ژمارە ٣ ٢٣ی ئەیلوولی ٢٠٢١ی ئەنجوومەنی ڕەت دەربارەی ڕاگواستنی ٤٧ فەرمانگەی ناوچەکە بۆ پارێزگای سەرچنار، بە زۆرینەی ٤ دەنگ لە ٧ دەنگ پەسەند کرا. ئەم بڕیارە لە کاتێکدا دەرچوو کە تەنها ٧ لە ١٣ ئەندامی ئەنجوومەنەکە ئامادەبوون، کە بەپێی یاسا کەمترین ژمارەیە بۆ بڕیاردان. ٦ ئەندام بە نووسراوی جیا ڕایان گەیاند کە دەنگ نادەن.

بڕیارەکە ڕاگواستنی ٢٣ بەڕێوەبەرایەتی، ٩ دادگا و ١٤ یەکەی ئاسایشی ناوچەیی دەگرێتەوە. ئەنجوومەنی ڕەت لە ٢٠١٨ەوە دامەزراوە و ئەرکی سەرەکی چارەسەرکردنی ناکۆکییە لەسەر سنوور و سەرچاوەکانی ئاو. ئەم یەکەمجارە بڕیارێک دەردەکات کە کاریگەری ڕاستەوخۆ لەسەر ژیانی ڕۆژانەی هاووڵاتیان هەبێت.

ئەندامانی ئەنجوومەن کێ دەنگیان نەدا؟

ئەندامانی ئەنجوومەن کە دەنگیان نەدا ئەمانەن: خاتوو ڕۆژان ئەحمەد سەلیم، ئەندامی نوێنەری پارێزگای سەرچنار؛ مامۆستا هێمن کاوە بەرزنجی، ئەندامی نوێنەری پارێزگای نزار؛ خاتوو لەیلا ئیبراهیم قادر، ئەندامی نوێنەری پارێزگای کانیسپی؛ بەڕێز سەردار ئیسماعیل حەمەد، ئەندامی نوێنەری پارێزگای بەرزەوە؛ خاتوو نەسرین جەلال ئەمین، ئەندامی نوێنەری پارێزگای سەرچنار؛ و بەڕێز ئاراس کەریم هەورامی، ئەندامی نوێنەری پارێزگای نزار.

هەر شەش ئەندام ڕایان گەیاند کە بڕیارەکە پێویستی بە زۆرینەی دوو لەسەر سێی هەموو ئەندامان هەبووە، نەک تەنها زۆرینەی ئامادەبووان. بەپێی ماددەی ١٤ی یاسای ئەنجوومەنی ڕەت، کۆبوونەوە گشتییەکان تەنها کاتێک یاسایین کە لانیکەم دوو لەسەر سێی ئەندامان بەشداری تێدا بکەن.

ئەرکی نوێ بۆ ٢٣ بەڕێوەبەرایەتی

بڕیارەکە ئەرکی ٢٣ بەڕێوەبەرایەتی ڕادەستی ٩ دادگا و ١٤ یەکەی ئاسایشی ناوچەیی دەکات. ئەم بڕیارە بەپێی ڕێنمایی ژمارە ٢١ • ٣ی ساڵی ٢٠٢٢ی ئەنجوومەنی وەزیران جێبەجێ دەکرێت. ئەنجوومەنی ڕەت ئەرکی ئەم بەڕێوەبەرایەتیانە ڕادەگوازێتەوە بۆ ئەنجوومەنی ئاسایشی ناوچەیی لە پارێزگاکانی سەرچنار و نزار، کە ئەرکەکانیان لە ٢٣ی ئەیلوولی ٢٠٢٢ دەستپێدەکات.

ئەنجوومەنی ڕەت ئاماژە بەوە دەکات کە ئەم بڕیارە بەشێکە لە پلانێکی درێژخایەن بۆ گواستنەوەی ئەرکەکانی ئاسایش لە هێزە سەربازییەکانەوە بۆ دامەزراوە شارستانییەکان. بەڕێز ئاراس کەریم هەورامی، ئەندامی نوێنەری پارێزگای نزار، لە ڕاگەیەندراوێکدا ڕایگەیاند: «ئەم بڕیارە ئەرکی ئاسایش ناگوازێتەوە، بەڵکو ئەرکی ئەو کەسانە دەگوازێتەوە کە ئاسایش تێکدەدەن.»

ڕەخنەی ئەندامان لە کەمی ژمارەی ئامادەبووان

ئەندامانی ڕەت کە دەنگیان نەدا، ڕەخنەیان لە کەمی ژمارەی ئامادەبووان گرت. خاتوو لەیلا ئیبراهیم قادر ڕایگەیاند: «کاتێک بڕیارێک دەدەیت کە ٤٠ هەزار کەس کاریگەری لەسەر ژیانی ڕۆژانەیان دەبێت، پێویستە زیاتر لە نیوەی ئەندامان لێی بەرپرس بن.» ئەو ئاماژەی بەوە کرد کە ٦ ئەندام لە ڕۆژی دەنگدانەکە نەبوون، لە کاتێکدا ٤ ئەندام بە نووسراو ڕایان گەیاند کە دەنگ نادەن.

بەڕێز سەردار ئیسماعیل حەمەد، ئەندامی نوێنەری پارێزگای بەرزەوە، ڕایگەیاند کە ئەنجوومەنی ڕەت ئامادەیە داوا بکات بڕیارەکە بۆ ماوەیەک ڕابگیرێت تا ژمارەی ئامادەبووان تەواو دەبێت. بەڵام ئەو ڕایگەیاند کە ئەگەر ئەم هەنگاوە نەنرێت، ئەنجوومەنەکە ئامادەیە بڕیارەکە بە دادگای باڵای ئیداری ڕابگەیەنێت.

ئەرکی ئاسایش: چەند ئەندامێک ڕەخنە لە گواستنەوەی هێزەکان دەگرن

ئەندامانی ئەنجوومەنی ڕەت ڕەخنەیان لە گواستنەوەی ئەرکەکانی ئاسایش لە هێزە سەربازییەکانەوە بۆ دامەزراوە شارستانییەکان گرت. خاتوو لەیلا ئیبراهیم قادر ڕایگەیاند: «کاتێک بڕیارێک دەدەیت کە ٤٠ هەزار کەس کاریگەری لەسەر ژیانی ڕۆژانەیان دەبێت، پێویستە زیاتر لە نیوەی ئەندامان لێی بەرپرس بن.» ئەو ئاماژەی بەوە کرد کە ٦ ئەندام لە ڕۆژی دەنگدانەکە نەبوون، لە کاتێکدا ٤ ئەندام بە نووسراو ڕایان گەیاند کە دەنگ نادەن.

بەڕێز سەردار ئیسماعیل حەمەد، ئەندامی نوێنەری پارێزگای بەرزەوە، ڕایگەیاند کە ئەنجوومەنی ڕەت ئامادەیە داوا بکات بڕیارەکە بۆ ماوەیەک ڕابگیرێت تا ژمارەی ئامادەبووان تەواو دەبێت. بەڵام ئەو ڕایگەیاند کە ئەگەر ئەم هەنگاوە نەنرێت، ئەنجوومەنەکە ئامادەیە بڕیارەکە بە دادگای باڵای ئیداری ڕابگەیەنێت.

هێزەکانی ڕەوت: هەڵوەرین یان گواستنەوە؟

بڕیارەکە ئاماژە بەوە دەکات کە هێزەکانی ڕەوت دەبێت یان هەڵوەشێنرێنەوە یان بگوازرێنەوە بۆ ناوچەیەکی دیاریکراو. بەڵام تا ئێستا هیچ ڕوونکردنەوەیەک لەسەر ئەوە نەدراوە کە ئایا ئەندامانی ئەم هێزانە چۆن ڕەفتار لەگەڵ دەکرێن و ئایا ڕێگەیان پێدەدرێت چەک هەڵبگرن یان نا.

ئەندامانی ئەنجوومەنی ڕەت ئاماژەیان بەوە کرد کە ئەگەر ئەم بڕیارە بە شێوەیەکی ناڕوون جێبەجێ بکرێت، دەکرێت ببێتە هۆی ئاڵۆزی زیاتر لە ناوچەکەدا. بەڕێز ئاراس کەریم هەورامی ڕایگەیاند: «ئێمە ئامادەین هاوکاری هەموو لایەک بکەین، بەڵام ناتوانین ببینە بەشێک لە کێشەکە.»

هەنگاوی داهاتوو

بڕیارەکە ئەرکی ٢٣ بەڕێوەبەرایەتی ڕادەستی ٩ دادگا و ١٤ یەکەی ئاسایشی ناوچەیی دەگرێتەوە. ئەنجوومەنی ڕەت لە ٢٠١٨ەوە دامەزراوە و ئەرکی سەرەکی چارەسەرکردنی ناکۆکییە لەسەر سنوور و سەرچاوەکانی ئاو. ئەم یەکەمجارە بڕیارێک دەردەکات کە کاریگەری ڕاستەوخۆ لەسەر ژیانی ڕۆژانەی هاووڵاتیان هەبێت.

ئەندامانی ئەنجوومەن کێ دەنگیان نەدا؟

ئەندامانی ئەنجوومەن کە دەنگیان نەدا ئەمانەن: خاتوو ڕۆژان ئەحمەد سەلیم، ئەندامی نوێنەری پارێزگای سەرچنار؛ مامۆستا هێمن کاوە بەرزنجی، ئەندامی نوێنەری پارێزگای نزار؛ خاتوو لەیلا ئیبراهیم قادر، ئەندامی نوێنەری پارێزگای کانیسپی؛ بەڕێز سەردار ئیسماعیل حەمەد، ئەندامی نوێنەری پارێزگای بەرزەوە؛ خاتوو نەسرین جەلال ئەمین، ئەندامی نوێنەری پارێزگای سەرچنار؛ و بەڕێز ئاراس کەریم هەورامی، ئەندامی نوێنەری پارێزگای نزار.

هەر شەش ئەندام ڕایان گەیاند کە بڕیارەکە پێویستی بە زۆرینەی دوو لەسەر سێی هەموو ئەندامان هەبووە، نەک تەنها زۆرینەی ئامادەبووان. بەپێی ماددەی ١٤ی یاسای ئەنجوومەنی ڕەت، کۆبوونەوە گشتییەکان تەنها کاتێک یاسایین کە لانیکەم دوو لەسەر سێی ئەندامان بەشداری تێدا بکەن.

ئەرکی نوێ بۆ ٢٣ بەڕێوەبەرایەتی

بڕیارەکە ئەرکی ٢٣ بەڕێوەبەرایەتی ڕادەستی ٩ دادگا و ١٤ یەکەی ئاسایشی ناوچەیی دەگرێتەوە. ئەنجوومەنی ڕەت ئاماژە بەوە دەکات کە ئەم بڕیارە بەشێکە لە پلانێکی درێژخایەن بۆ گواستنەوەی ئەرکەکانی ئاسایش لە هێزە سەربازییەکانەوە بۆ دامەزراوە شارستانییەکان. بەڕێز ئاراس کەریم هەورامی، ئەندامی نوێنەری پارێزگای نزار، لە ڕاگەیەندراوێکدا ڕایگەیاند: «ئەم بڕیارە ئەرکی ئاسایش ناگوازێتەوە، بەڵکو ئەرکی ئەو کەسانە دەگوازێتەوە کە ئاسایش تێکدەدەن.»

ڕەخنەی ئەندامان لە کەمی ژمارەی ئامادەبووان

ئەندامانی ڕەت کە دەنگیان نەدا، ڕەخنەیان لە کەمی ژمارەی ئامادەبوو